

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

47. szám.

Debrecen, 1928 november 24.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A magyar protestántizmus egységének reális elvi alapjai.

Részlet a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság budapesti estélyén tartott felolvasásból. A megelőzőkben a szerző a református-lutheránus unió lehetetlenségére mutatott rá, azután pedig az ú. n. „protestáns szellem” meghatározhatatlan jelszavát vette erős bírálat alá. Erre következett az alanti rész, a felolvasás dereka. Ezután a szerző még az így megfogalmazott magyar protestáns egység hathatósabb ápolásának módjaival, akadályával és lehetőségeivel foglalkozott.

Aki nem unióábrándok után kapkod és nem is a „protestáns szellem” zavarosában akar halászni, az a magyar protestántizmus egységét csak azoknak az erőteljes és sarkalatos vonásoknak a kidomborításában keresheti, amelyek a két magyar protestáns főtípussal lényegesen közösek.

Ezeket a vonásokat röviden a következőkben jelölhetném meg.

1. *Az isteni kegyelem föltétlen érvényesülése az emberi erőkkel szemben az üdvözülés folyamatában.* Ezt mindkét hitvallás és teológia egyenlő hévvel és intransigenciával hirdeti; csak hogy amíg a lutheránizmus az őt jellemző határtalan bensőséggel a hívő emberi személyiség kategóriájában marad vele, addig a református keresztyénség, főként a Kálvin hatása alatt, az őt jellemző határtalan bátorsággal a tér és idő végtelenségében is kiépíti (legelsősorban a praedestinatio tan következetes kifejtése által).

2. *Isten tökéletes és végleges önbizonyoságtétele az igében, amely ennél fogva semmiféle emberi tekintély kiegészítő és értelmező támogatására nem szorul.* Ez az Istenige mihozzánk, emberekhez való szólása külső formájában a teljes ó és újszövetségi Szentírás, belső lényegében pedig mindaz, ami a Bibliában a Szentlélek benső bizonyoságtétele szerint Istennek közvetlenül mihozzánk szóló beszédéként sújtja porba emberi bölcseségünket és jó segítségére emberi erőtlenségünknek. Ez az alapja a lutheránizmussal és a református keresztyénséggel közös *biblicitásnak*, amely amott inkább az üdvözülés legközpontibb kérdéseire koncentrálódva, emitt pedig a hit és az élet egész széles síkjában szét-

terjedve érvényesül, de elvégre is, eredete és célja szerint ugyanaz mind a két típusban.

3. *A föltétlen egyházi jelleg.* Mindkét hitvallás szerint az anyaszentegyház isteni eredetű és jellegű üdvintézmény: a Krisztus teste, amely a maga igaz és teljes valójában láthatatlan lévén, semmiféle, magát egyháznak nevező, látható földi intézménnyel nem azonosítható ugyan teljesen, de mégis vannak bizonyos jelek, amelyek emberileg felismerhetővé teszik, hogy hol van jelen a földön is az igaz egyház. E jelekre vonatkozólag Luther és Kálvin egyező értelemmel vallják: „*Ubi Verbum Dei recte docetur, et recte administrantur Sacramenta*”. Ebbe az egyházba bele tartozni kegyelemajándék, amelynek alapja nem a mi szabadon választó önelhatározásunk, hanem Istennek örök elevevégzése és kiválasztása. *A lutheri és református egyházitípus ezen a ponton válik el teljes élességgel a szektatípustól*, amelyben a vallásos közösségbe tartozás döntő motívuma, néha a tanban is, de a gyakorlatban mindig, az egyén szabad elhatározása a belépésre.

4. *Az egyházban minden emberuralom kizárása.* Mindkét konfesszió Krisztust hirdeti az anyaszentegyház egyedüli, emberi helyettesekre már a földi egyház életében sem szoruló fejének; mind a kettő szilárdul ragaszkodik az egyetemes papság újszövetségi kijelentéséhez és külön papi rendet, püspöki spiritualis jurisdicciót egyik sem ismer el; ellenben, ha nagyon különböző módszerrel és kiindulással is, az igehirdetők mellé mind a kettő a „laikusokat” is kezdettől fogva bevonja az egyház kormányzásába.

Ez az a négy erőteljes és sarkalatos közös vonás, amelyek szerintem minden időkre megdöntetlen alapjai a magyar és általában a történelmi, a lényegéből még ki nem velezett protestántizmus józanon és reálisan fölfogott egységének. Négy hatalmas bástya ez, amelyek között és amelyekre támaszkodva a magyar protestáns egység erős falait bizton ki lehet építeni s aztán a falakon belül becsületos testvéri szeretetben és szabadságban ápolni és fejleszteni a lutheránus és a református típus külön-külön szépségeit és kitermelni egyéni gyümölcseit, a falakról pedig közösen védekezni *mindenféle* közös ellenség ellen.

Ha azután vannak olyan, magukat szintén protestánsoknak nevező testvéreink,¹⁾ akik e négy bástyatoronyból egyet, vagy többet nem vállalnak s azokon belülkerülni és lakozni lealázó rabságnak érzik magukra nézve: ám jól van. Mi szívesen valljuk, hogy letelepedjenek a bástyákon és a falakon kívül, a vár hóstatjaiban és szívesen ápoljuk, ha ők is úgy akarják, a velük való lazább összetartozásnak még mindig kedves és még mindig testvéries érzetét. Csak arra legyenek aztán keszen, hogy amikor a vár ellen akár az egyik, akár a másik irányból fölvonul az ellenséges ostromló sereg, akkor ennek a védelemnélküli hóstatí mellékprotestántizmusnak csak három között lehet választá-a: vagy még idején bevonul a várba és fölesküszik a henti zászló hűségére, vagy fölveszi az egyenetlen harcot és eltapostatik; vagy pedig végül átáll az ellenséghez, akár feleete annak a zászlója, akár vörös. Mind a háromra látunk elég példát a történelemben is, meg napjainkban is.

A magyar protestántizmus egységét minden divatos és hangzatos jelszó és minden vérszegény és talajtalan abránd kizárásával *reális elvi alapon csak így lehet elképzelni.*

Révész Imre.

Külföld

A Szent Gallenben élő protestánsok a „Prot. Egyházak Szövetségé”-vel egyetértésben elhatározták, hogy a Zwingli halálának négy-zázadik évfordulója alkalmával Wídhau-ban, a Zwingli szülőfalujában otthon létesítenek a svájci protestáns ifjúság számára. Ezen otthon egyúttal az ifjúság vezetésére alkalmas személyek kiképzésére is szolgálnak.

A cseh közoktatásügyi miniszter elhatározza, hogy restauráltatja a Konstanz melletti Gottlieben-kastély börtönének faalkotmányát, melyben annak idején Husz János volt fogoly, máglyara vitele előtt. A kastély mai birtokosa: Muhlen, beleegyezett a cseh miniszter terveibe, melyek szerint eredeti alakjába állíttatnék vissza Husz János toronyzárkájá. A tulajdonos azt is megengedte, hogy emléklakettet illesszenek a falba, mely francia, cseh és német nyelven a nagy cseh reformátor fogsága időtartamát jelezné. (A „Genfi Csehszlovák Sajtóiroda” (!) közlése a „Semaine Religieuse”-ben.)

A csehek egyébként is pompásan értenek a propagandához. Ez évben Prágában tartotta üléseit a „Nemzetközi Jóbarátság Egyházi Világszövetsége” s a stockholmi nagy munkát továbbfolytató állandó bizottság is. A nagyszámú külföldi vendéget a legnagyobb előzékenységgel fogadták. A tárgyalások alkalmával a parlament épületét is rendelkezésre bocsátották s még a villamosok is ingyen állottak a konferencia tagjainak szolgálatára. Általában mindent megtettek, hogy államuk jóhírnevét belevigyék az egyházakon át a világ közvéleményébe, ami — a külföldi lapok tudósításai alapján — úgy látszik, hogy nagyon is sikerült.

¹⁾ Ezek alatt a szerző, mint a megelőzőkben részletesen kifejtette, egyrészt az unitáriusokat, másfelől a baptista, methodista és egyéb szektákat értette.

Ugyancsak Csehországban folyt le nemrég (szept. 9-én) egy szintén nagyszabású ünnepély. A La Fayette generális, a híres szabadsághős, olműtzi fogságának megörökítésére hatalmas bronz domborművet készíttetett, alapos cseh segítséggel a „Francia Barátságok Protestáns Bizottsága”. Az ünnepélyen megjelentek a francia s amerikai nagykövetelek, az olasz katonai attasé, a helyi polgári s katonai hatóságok s a francia és amerikai protestánsok kiküldöttei is. A város lobogódíszben állott, a három képviselt állam főinek üdvözlése, dísz operaelőadás, ünnepélyek, kirándulások stb. voltak ez alkalommal is.

Miért nem ragadunk meg mi is minden alkalmat nemzetünk ügyének egyházainkon át való szolgálatára? Miért képviselte magát egyházunk a „Francia Prot. Történelmi Társaság” 75 éves jubileuma s a noyni Kálvin-ház alapkövetétele alkalmával egy Párisban tanu ó theológus ifjúval, amikor Svájc, Svédország rendkívüli követet, meghatalmazott minisztert küldenek s Csehország is elküldi legalább is követege titkárát? Miért nem tudunk mi a Claporède emléktábla leleplezésének megfelelő súlyt adni a külsőségekben is s miért nem tudjuk kellőleg gondolni ennek a nagy magyarbarátnak a sírját, s miért hagyjuk, hogy a régi négy genfi theologus-alapítványból nemsokára már egy sem lesz s a létesített állami ösztöndíjak közül maholnap egyet sem kap református theologus? Miért nincs náunk a hollandus Ruyternek emléklakettje sem, vagy gályarabjainknak semmi emléke Nápolyban? Miért nem hozzuk el Magyarországra azt a H. Denkingert, ki a Kálvin képek alapos ismerője s a róla való minden festmény, plakett, emlékmű nagy sokaságának mondhatnám szaktudósa, kinek mindezekről lemezei is vannak s tudomásom szerint szívesen eljönne hozzánk, hogy nagyobb városainkban e tárgykörből vetített képes előadásokat is tartson? stb. . . . Csehországról azt mondják, hogy propagandával állította helyre, háromszázéves elnyomás után, szabadságát s nagyobbította meg határait. Nem tudnók mi hasonló módon, megfelelő eszközökkel munkálni az ezeréves haza helyreállítását hatásosabban, mint eddig tettük!?

Varsóban megalakult a protestáns sajtóiroda. Havonta kétszer ad ki tudósítást a protestantizmus aktuális eseményeiről. A kiadvány lengyelül és franciául jelenik meg, így bő tájékozást nyújt a külföldnek is a lap, melynek igazgatóságában az összes protestáns felekezetek s a varsói theol. fakultás is képviselve vannak.

Koreából. Az egyik koreai városból két ifjúsági egyleti tag megy ki látogatóba a közeli faluba. A barátságos eszmecsere során az egyik megkérdezi a jelenlevő ifjaktól, hogy ők mit tesznek falujokban a haza javáért. Ezek szégyenkezve vallják be, hogy semmit nem tettek eddig. Az írni-olvasni nem tudók esti tanfolyamának gondolatát azzal vetik el, hogy nincs pénz sem a helyiség béreléséhez, sem a fűtéshez, sem a világításhoz. A két távozó vendég azonban azt a gúnyos megjegyzést teszi, hogy bezzeg a két korcsmárosnak tudnak dolgot adni s a mulatságra van pénz. A falu

ifjúsága belátja e mondás igazságát s elhatározza, hogy egy évig nem költ egy fillért sem italra, hogy a megtakarított pénzből megcsinálhassa az esti tanfolyamot. Az egyik korcsmáros nemsokára be is csukta üzletét, amit az ifjak megvén, átalakítottak ifjúsági egyleti helyiséggé. A másik korcsmáros pedig azt felelte a fiatalság további magatartása felől érdeklődőknek: „Semmi kétség nincs afelől, hogy ezen ifjak a legjobb úton vannak, hogy falujokból Korea legkivalóbb falva legyen!”

A pusztító alkoholfogyasztás megakadályozására a luzerni államtanács elhatározta, hogy 1928-tól 1931-ig nem ad engedélyt kormá, kávéház nyitására. Ime az igazi hazaszeretet egyik szép példája.

A varsói egyetem tanszéket állított a zsidó történet- s irodalomnak. Dr. Mayer Bauerbann, a kinevezett tanár, fel fogja dolgozni a zsidóság lengyelországi szerepének lehető összes adatait a kútfők alapján. Egyébként ez az első katedra e nemből Európában.

Angliában megvan az a nálunk különösen hangzó szokás, hogy az utcákon s tereken szabadon lehet predikálni. Ezen ígérhetői szabadságot eddig csak a protestánsok, a szekták s szabadgondolkodók vették igénybe. Most a katolikusok is követik a példát. „A Katolikus Bizonyágtévés Társasága” már meg is alakult és 500 hivatásos bizonyágtévővel munkába fogott, hogy felvilágosítsa az angol népet a katolikus tan dolgairól.

A japán kultuszminiszter biztosította a két ker. egyetem 10 éven keresztül évi kb. 60,000 pengős segélyét. Ezenkívül ígérte az állam pénzügyi helyzetének javulása arányában a többi ker. iskola segélyezését is.

Londonban felmerült az a terv, hogy létesíteni kellene a lelki irányítást óhajtó emberek számára egy irodát. Ez irodához egy férfi és női orvost is alkalmaznának. E kétségtelenül érdekes kezdeményezés sok szolgálatot tehetne. A hitbéli meggyőződés hiánya, a mi protestáns erkölcsi felfogásunkban való tájékozatlanság szükségessé tennék olyan férfiak és nők nevelő, lélekvezető munkáját, kik e különleges hivatásra készültek. Dehát a tanácskérő, bajban levő emberek miért nem mennek el az őket legjobban megérteni képes, s rajtuk segíteni kész személyhez — lelkészükhöz.

Közép- és Délamerikában a beköltözések nagyobb aránya s a hatalmas missziói és evangelizáló munka következtében a protestantizmus mindjobban hódítani kezd. Itt, ahol eddig csak elszórt protestáns családok éltek, ma már hárommillióra tehető a protestánsok folyton növekedő száma.

„Vallásos Erők Világkongresszusa”. Aki korunk lelkére figyel, az megállapíthatja, hogy a részletkutatások kizárólagosságának ideje leáldozóban van s kezdődik a nagy szintézisek, összefüggő rendszerezések kora. Az eddig szétforgácsolt erőfeszítések egy nevezőre kezdenek jutni s szinte divattá kezd válni a „nemzetközi egyesülés”, „világ-szövetség” minden téren. Különösen a világhéke minden oldalú biztosításán igyekeznek ma minden semleges, győztes állam s a legyőzött államok

minden idealistája. Az erre való törekvés olyan gyűlést hozott létre legutóbb Genfben, melyre még nemrég is aligha gondoltunk volna: a „Vallásos Erők Világkongresszusát”, illetve ennek előkészítő bizottságát. A várt 70 delegátus helyett 124 jelent meg. A csikágói egyetem theol. dékánja nyitotta meg az ülést s mutatott rá az ilyen összejövetelek óriási jelentőségére, az egy Atya gyermekeinek testvéri találkozására. Majd Hertz, angol főrabbi szólalt fel, különösen hangsúlyozván azt, hogy „a háborút nem lehet emberséggé tenni s hogy az új kémiai s légi háború megsemmisíti az egész eddigi művelődés eredményeit.” Ott volt T. Temeeda japán professzor is, ki az ő nemrégiben tartott felekezeti konferenciájukról beszélt s arról tett bizonyosságot, hogy a népek közötti surlódásokat csak a vallások küszöbölhetik ki. Maulvi A. R. Dard, londoni mohammedán pap, 235 millió hitestvére nevében üdvözli a konferenciát s kijelenti, hogy „ha a vallás rendet teremtett saját házában, a világbéke megvalósulása nem maradhat el.” Hozzászólását egyébként mohammedánus imával kezdte. C. J. Andrews szanszkrit imával kezdte s elmondta a régi hindu hiszekegyet: „a rossz nem győzhet le a rosszal, csupán a jóval.” Egyébként a Kelet és Nyugat közötti egyenlőséget, egyensúlyt hangoztatta. A francia főrabbi üzenete után egy kínai professzor szólalt még fel: Csen Huang-Csang. „A nemzeteknek meg kell tanulniok, hogy az együttélés kedvéért szeretniök kell egymást, — mondja a böles keleti, — mert fontosabb magunkat megítélni s szeretni embertársainkat, mint magunkat szeretni s megítélni embertársainkat, mint ahogy azt a tapasztalat mutatja.” A szeptember 12., 13., 14-iki konferencián az említett felekezeten kívül képviselve voltak a behaisták, a theozofusok, római katolikusok (bizonyára nem a hivatalos egyházból), görög keletiek s a nagyobb protestáns felekezetek is. Az egyik ülésen Nansen, a híres sarkutazó elnökölt. A minden elméleti kérdést, vallások közötti összehasonlítást, érték s rangsor feletti vitát kizáró konferencia 1930-ra, valószínűleg Indiába jön össze teljes ülésre s a következő pontokat tűzi programjára: 1. Formulázza meg minden vallás a békéről való legmagasabbrendű felfogását s nyilatkozzék arról, hogy mit tart a háború okának. 2. Tárja fel, hogy melyek szerinte a béke előmozdításának hatóságos gyakorlati eszközei. 3. Kutassa fel, hogy mely a béke akadályainak együttes elhárítási módja, segítse elő a béke és jog diadalát előmozdító nemzetközi együttműködést, az egyetemes testvériség megvalósítását. 4. Igyekezzenek saját kebelében minden vallás az erőszakot lelkét kiirtani. A kongresszus előreláthatóan 1000 tagból áll majd. A számarány a következő: 150 buddhista, 250 keresztény (100 protestáns, 100 római katolikus, 50 görög keleti), 75 confucianista, 100 hinduista (brahmanista szekta tag), 60 izraelita, 25 jainista, 125 mohammedán, 25 párszi vallású, 50 sintaista, 25 a visnuita hindu szektából, 25 taoista s még 90 meghívott tag. A kongresszus elnökeül Mahatma Gandhit szemelték ki. A genfi konferenciát a különböző nagy vallások szent könyveiből vett liturgikus

istentisztelet, imádat zárta be. Hogy mi lesz az egység és béke után óhajtozó emberiség ezen újabb erőfeszítésének gyümölcse, azt csak az Isten tudja. A „Semaine Religieuse“ s a „Christianisme au XX^m-ième Siècle“ nyomán. *Dr. I. E.*

Különlélek

A hevesnagykunsági egyházmegye új gondnokát, dr. Herczegh Béla, orsz. gyűl. képviselőt nov. 22-én, Kisújszálláson tartott egyházmegyei közgyűlésen iktatták díszes tisztébe.

A kollégiumi igazgató-tanács nov. 15-én, Baltazár Dezső püspök, dr. Pappszász József e. m. gondnok elnöklete mellett tárgyalta az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztendő ügyeket. Nagyobb fontossággal bírnak: a tiszadadai haszonbérlek tartozá-ának ügye és a Kollégiumban létesítendő polgári iskola.

A hajdúhadházi református egyháznak örömnépe volt november hó 18-án. Ezen a napon hálaadó istentisztelet volt, abból az alkalomból, hogy a hívek gyönyörű kéttornyú templomukat kívül-belül átrenováltatták, új tetővel fedték, izlésesen kifestették, a paróchia udvarán külön lelkészi hivatalt építettek, magtárt és sütőházat emeltek. Az istentisztelet végzésére a gyülekezet dr. Baltazár Dezső püspököt kérte föl, aki vasárnap reggel autón érkezett a templom elé Bartha László esperes, Kolozsváry Kiss László, Baja Mihály lelkészek Csikesz Sándor egyetemi tanár és dr. Görgey Márton vármegyei főorvos kíséretében. A püspököt a zászlóval kivonult leventék sorfala előtt Molnár Zoltán helybeli lelkész üdvözölte a gyülekezet nevében. Az ünnepi istentisztelet 9 órakor kezdődött. Gyülekezeti ének után Kolozsváry Kiss László debreceni lelkész mondott felemelő imádságot. A hajdúhadházi énekkar szép karéneke után dr. Baltazár Dezső püspök tartott hatalmas prédikációt I. Kor. 3:11. v. alapján. Istentisztelet végzetével a püspök a palástos lelkészek kíséretében részt vett a város főterén tartott revíziós tiltakozó népgyűlésen. Innen a püspök kíséretével a polgári iskolában tartott presbiteri díszközgyűlésre vonult, ahol a tisztelgésre megjelent küldöttségeket fogadta. Délben 300 terítékes közebed volt az újjonnan épült kultúrházban, melyen az első felköszöntőt a Kormányzó úrra dr. Baltazár Dezső püspök mondta.

A Templomegyesület vallásos szakosztálya november hó 16-án délután 6 órakor a Kollégium dísztermében jól sikerült összejövetelt rendezett. Ez alkalommal Szalánczy Károly tanár tartott értékes előadást a protestáns egyházi zenéről.

A Bethlen Gábor Kör november hó 18-án az Oratóriumban egyetemi istentiszteletet tartott. Az Igét Soós Béla okleveles lelkész, főgimnáziumi tanár hirdette.

A Protestáns Irodalmi Társaság november hó 18-án este Miskolcon az evangélikus templomban vallásos estét rendezett, amelynek ünnepi szónoka Kapi Béla ev. püspök volt.

Az Arpád-téri egyházzrész november hó 29-én reggel 8 órakor kezdődő istentisztelet végeztével az Arpád-téri templomban választja meg 60 tagú paróchiai tanácsát.

A Piac-uccai egyházzrész, melynek vezetője Szele György lelképásztor november hó 18-án, vasárnap délután kezdte meg bibliaköri munkáját a Miklós-uccai református elemiiskola egyik tantermében. A bibliakör allandó vezetője dr. Danesházy Sándor vt. lelkész lesz.

Az Ispotaly-templomban szépen sikerült vallásos-ünnepély volt november hó 18-án. Bagdy Dániel vt. lelkész imádsága és bibliaolvasása után dr. Ferenczy Gyula ny. egyetemi tanár predikált. Felolvasást tartott Nagy Sándor segédlelkész. Énekelt Ury Lajos református tanító. Záróimát mondott Felker János lelkész.

A Kossuth-uccai egyházzrész november hó 25-én délután 5 órakor a Kossuth-uccai templomban tartja alakuló közgyűlését.

A Szülők-iskolája második előadását november hó 20-án a városháza közgyűlési termében tartotta nagy érdeklődés mellett. Előadó volt dr. Varga Jenő református lelkész, tanítóképző-intézeti vallás tanár, aki a gyermek rossz tulajdonságai közül a restségről értekezett.

A Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya november hó 20-án tartotta a Kollégium dísztermében XXXVI. felolvasó ülését. Alföldy András egyetemi tanár „A hellenizmus reakciója a Keresztység ellen a Krisztus utáni III. században“ címmel értekezett. Utána Gulyás József sárospataki református főgimnáziumi tanár olvasta fel néhai Harsányi Istvánnal, a Társaság nagyérdemű korán elhunyt tagjával együtt írott „Pálócay Horváth György koruc generális művei“ című értekezést.

Püspöklátogatás Köröstarcsán. Nagy örömben volt része a köröstarcsai reformátusoknak e hó 10-én. A tiszántúli református egyházkerület nagynevű püspöke: *dr. Baltazár Dezső* úr tisztelte meg rövid, de annál maradandóbb lelki hatást keltő főpásztori látogatásával köröstarcsai híveit. Délután 4 órakor érkezett meg az illusztris vendég Harsányi Pál esperes úr kíséretében Köröstarcsára. A templomkert sarkán álló hősi emlékszobor előtt várta és fogadta a község előljárósa dr. Moldoványi János főszolgabíróval az élén, valamint a presbiterium Arany Gusztáv lelkész vezetése alatt. A járás és az egyház részéről történt meleg üdvözlések után a fogadtatásra egybegyűlt beláthatatlan tömeg a villanyfényben úszó, nemes architektúrájú, szép, fehér templomba vonult, hol püspök úr hirdette a nála megszokott, hatalmas erővel az Isten igéjét és adta a főpásztori áldást a templom minden zugát betöltő áhítatos gyülekezetre, melynek már 36 év óta nem volt alkalma püspökét látni és hallani. Az istentisztelet közben a helybeli vegyeskar adott elő egy gyönyörű éneket, Maresa Imre karmester vezetése alatt. Istentisztelet után püspök úr a presbiteriummal s a tisztelgő küldöttségekkel együtt az új központi iskola dísztermébe vonult, hol presbiteri díszgyűlés tartott, melynek keretében lelkész az egyház és a

presbiterium hálás köszönetét tolmácsolva a főpásztor előtt, a nyújtott lelki adományokért s a feledhetetlen látogatásért, üdvözölte püspök úr Önméltóságát. Harsányi Pál esperes a békésbányai egyházmegye nevében köszöntötte a főpásztort, mire püspök úr válaszolt s megköszönve az elhangzott üdvözléseket, a meleg fogadtatást, örömmel állapította meg, hogy a köröstarcsai egyházban mindent a legnagyobb rendben talált. Örömmel látja, hogy az új lelkész: Arany Gusztáv szervező és alkotó ereje tündöklök azokon a hatalmas alkotásokon, melyeket látott, a belsőleg helyreállított templomban s ebben a pompás új iskolában s úgy lelké-zre, mint az egész gyülekezetre Isten áldását kéri. Ezek után a tisztelgő küldöttségek fogadtatása történt meg. Mintegy 10 küldöttség vonult fel sorban a magas vendég üdvözlésére, a helyi hatóság és egyesületek, testületek részéről, melyeknek sorát a vitézek és leventék küldöttsége zárta be. Püspök úr köszönő szavai után a tömeg szétoszlott, magas vendégünk pedig a paplakra vonult kíséretével, hol családi vacsora várta s reggel 7 órakor utazott tovább Csorváásra, az ottani új templom felszentelésére, itteni híveinek áldáskívánataitól kísérve.

Doktorrá avatás. Erdélyi Sándor református lelkész, a debreceni református egyház számvevője és presbiter november hó 17-én a Tisza István Tudományegyetemen az államtudományok doktorává avattatott. Gratulálunk.

Harangszentelés. A megszállás alatt levő nagyszalontai református anyaegyházról a triánoni szerződés által leszakított és Magyarországhoz tartozó s 1925-ben megalakult magyar-nagyszalontai református fiók-egyház f. hó 11-én lélekben felemelő ünnepélyt rendezett, új harangjának felszentelése alkalmából. Az új harang, amely 8 mm., egy 9—10 m-es vasállványra van felállítva. A harangot Szabó István geszli esperes áldotta és szentelte meg szeretettől izzó szavakban, majd utána Kalas Ferenc gyulai vallásos lelkész ez alkalomra írt költeményét szavalta el kedves, meleg hangjával Kalas Ilonka. Az egyház megalakulásának történetét ismertette Kalas Ferenc gyulai vallásos lelkész, mely után felesendült a nagyszalontai összejűlték ajakáról a 245. dics. 10. v. és a XC. zs. 1. v. Kalas Ferenc lelkész megindító imája után, Bay József zsadányi lelkész állott fel a szabad ég alatt elkészített szószekre és tartotta meg az I. Kir. III. r. 25. v. alapján, az édesanya igazságának és önzetlen szeretetének diadaláról könnyeket fakasztó beszédet. A hálaadó istentiszteletet Teg-lás Ferenc mezőgyáni és a nagyszalontai fiók-egyház felügyelő lelkésze magasba szárnyaló imája zárta be. Az istentisztelet után Szikszay Dezsőné, a község főjegyzőjének neje, ez idő szerint helyettes tanítónő rendezésében igen kedves iskolai ünnepély folyt le. A határszáron lakó kis tanya-i gyermekek ajkáról a szebbnél-szebb vallásos és hazafias

költemények emelkedtek fel az ég felé, hirdelve a nagy magyar igazság feltámadását. Szem nem maradt szárazon. A lelkek megtisztultak és a megcsendült harang csodálatos tiszta hangjával Arany János népe a megszállás alatt élő testvéreire elküldte a reményt, a kitartást, a hitet. Amint, hogy az új harang hangja az öreg nagyszalontai templom harangjaival minden emberi kéz által készített határt átlép és összeölelkezik, az-önképpen Isten örök igazságából kifolyólag mindnyájan megint egyek leszünk.

A vámosoroszi-i hősi halottak emlékünnepé.

Huszonketten voltak s mind vitézek, mind hős fiak. Elmentek és nem jöttek többé vissza. Lettek jó bizonyágtétel a népek hazája: a nagy világ előtt, hogy nem fajult még el a magyar vér a sorvasztó osztrák politika hosszú százados uralma alatt sem. És lettek oltári áldozatul, hogy tekintsen ránk a magyarok Istene. Hiába lett azonban minden áldozat: lettünk mindeneknek szabad prédájává. De, hogy nem leszünk örökké: erre zálog és kezesség az a forró kegyeletes érzés, mely városokban, falvakban egyaránt eltölti magyar testvéreink szívét. A sokféle terheltetés mellett arra is jut, hogy legalább egy emléktáblán örökítse meg a nép hősi halottainak áldott emlékezetét. Így történt ez vármegyénk egyik kis községében: Vámosorosziban is, hol folyó hó 11-én, vasárnap leplezték le a szépséges emléktáblát, melyet viragok áradata vett körül s a polgári községnek, református egyháznak, levente ifjúságnak, a református lelkészi családnak, egy kegyeletes árva leánynak díszes koszorúja. Az ünnepély lefolyása egyébiránt a következő volt: Kezdődött a templomi istentisztelettel, melyen Szabó Imre darnai lelkész szívréható, magyar bűnbánatos imádságot mondott Szombathy Dániel kismaményi lelkész pedig Pal apostol Zsidokhoz írt levele 11. r. z. 34—40. versei alapján predikált nagy szónoki erővel. Közben a helyi lelkész hozzá méltó derék fia: ifj. Incédy Márton, a debreceni református főgimnázium kiváló növendéke szólót énekel s természetesen megfelelő renddel alkalmi énekek röpitették a lelkeket fel-fel a magasba, „honnét száll alá minden jó adomány és tökéletes ajándék”. Istentisztelet után a templom homlokzatát díszítő emléktábla elé gyülekezett a nagy seregben hullámzó sokaság, mely előtt G. Szabó Mihály csaholei lelkész beszélt az „akkor”-ról és a „most”-ról, majd Pataky Béla körjegyző az emléklap gondozásba átvételéről, Incédy Márton lelkész az emléklap helyének megválasztásáról. Végül ket fiú szavalt szépen, megindító, kivált a hadi árva, kinek szavalása alatt mintha forróbban éreztük volna, hogy testvérek vagyunk közös sorsban, közös szenvedésben, közös dicsőségben. Vajha állandóan élénk volna és tettekben is megnyilvánulna bennünk a testvériségnek ez a fájdalmakban is oly edes, oly felemelő érzése, hogy midőn elég volt már a furulyákból s megriadnak a harso-

FEST, MOS, TISZTIT KONCZ kelm festő, vegytisztító és gőzmosó nagyüzem **Peterfia-u. 30.**
Fióküzletek: Piac-utca 18. (Bikával szemben)
 és Szent-Anna-utca 2. szám alatt.

nák, megmutathassuk gyilkosainknak: a magyarban igenis van „élni hit, jog és erő!”. Csaholc, 1928 november 12. *G. Szabó Mihály.*

Lelkészválasztás. A budapesti református egyház presbiteriuma Incze Gábor okl. lelkész rendes hitoktató-lelkésszé választotta; a dráva-csepelyi gyülekezet pedig Fejér József nagypalli lelkészt választotta meg lelképásztorául.

A besenyői református egyház november hó 18-án tartotta új templomának ünnepélyes felavatását.

Nyugalomba vonulás. Az öcsödi református egyház 34 éven át volt hű lelképásztora: Csapó Péter nyugalomba vonult. Nyugalma legyen békeséges és Istentől megáldott.

A kaposvári „Gróf Bethlen Margit Református Nőnevelő-Intézet” fölavatása november hó 25-én lesz.

Templom- és orgonaszentelés Csorváson. A kis csorvá-i református egyház igen szép ünnepet ült folyó évi november 11-én, mert e napon szentelte fel és adta át rendeltetésének dr. Baltazár Dezső püspök az újonnan emelt szép barokstíliú templomot és az orgonát. A püspök úr Körös-

tarcsáról ment át autón Csorvára, ahol diadalkapu és lovasbandérium fogadta és magyarruhás lányok díszes serege várta, de a község apraja-nagyja is egy szálig mind talpon volt. Vallásfelekezeti különbség nélkül minden polgár örült a református egyház örömeivel. A gyülekezet lelkésze, Halász Endre, sokat fáradozott, de felejtethetetlenül a *Fabián János* neve vésődött a gyülekezet történetébe. Az egész templomépítés az ő nevéhez van kötve. Ő volt mozzató lelke mindennek, ő volt a kitarató gyűjtő, de legnagyobb adakozó is, hiszen az orgonát egyedül ő adta. Sok munkát végeztek mások is, sok adományt adtak, de Fabián János nélkül soha templomuk nincs a csorvási reformátusoknak. Az istentiszteleten a bibliaolvasást és prófétai imát Harsányi Pal esperes végezte, a többi részét, igehirdetést, felszentelő imát, keresztelest és úrvacsorai ágendázást a püspök úr végezte a zsufolásig megtelt templomban. A közebeden a község minden része jelen volt és igen meglehangú köszöntést mondott Rekk Géza a püspök úrra. Felejtethetetlen az a köszöntő, amit Harsányi esperes mondott a szépnek és jónak szolgálatáról. Az ebédet a presbiterek

Tiszántúli református egyház-

Forgalmi kimutatása.

	Bevétel	Kiadás	Maradvány	Hiány
I. csoport. Közigazgatási pénztár	130,253 59	130,253 59	—	—
II. „ Tűzkármentesítési pénztár	12,772 24	11,898 96	873 28	—
III. „ Tankönyvek pénztára	19,095 35	16,785 70	2,309 65	—
IV. „ Középiskolai felügyeleti pénztár	21,506 25	21,835 88	—	329 63
V. „ Püspöki javadalom-alap	41,745 36	38,48 37	3,263 99	—
VI. „ Báró Baldácsy-alap	22,274 98	21,500 —	774 98	—
VII. „ Egyházkerületi gyámintézeti pénztár	6,574 10	4,288 50	2,285 60	—
VIII. „ Református segélyegylet pénztára	6,040 49	2,680 —	3,360 49	—
IX. „ Egyházi és iskolai segély-alap	26,272 17	18,110 71	8,161 46	—
X. „ Egyet. tanszéki alap	1,753 03	1,201 48	551 55	—
XI. „ Egyet. theol. tansz. alap	1,199 25	—	1,199 25	—
XII. „ Népiskolai tőkesegély pénztár	2,996 05	6 58	2,989 47	—
XIII. „ Egyesített államsegély pénztár	203,539 92	209,539 92	—	—
XIV. „ Közalapi segélyezés pénztára	1,488 28	1,488 28	—	—
XV. „ Tőkesegélyek visszahelyező pénztára	5 37	2 47	2 90	—
XVI. „ Diakóni-sza intézet és hadiarvaház alap	19,541 81	16,189 47	3,352 34	—
XVII. „ Népiskolai tőkesegély kölcsön	— 28	—	— 28	—
XVIII. „ L-tétek pénztára	114,427 19	92,545 51	21,881 68	—
XIX. „ Tanító- és tanítónőképzőintézeti felügyeleti pénztár	1,587 11	1,514 80	72 31	—
XX. „ Nyomdávalalat törlesztő pénztára	49,917 —	49,917 —	—	—
XXI. „ Énekeskönyvi pénztár	14,174 47	7,217 47	6,957 —	—
XXII. „ Kiegészítésre váró és külön kezelésű alapok pénztára	304,917 52	304,482 09	435 43	—
	1,008,081 81	949,939 78	58,471 66	329 63
18 ⁰ / ₁₀₀ -os tőkebefizetés a közös kezelésnek	—	—	—	—
5 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ -os tőkebefizetés a közös kezelésnek	—	—	—	—
Tőkesegély	—	—	—	—
Népiskolai tőkesegély tőkevisszafizetés	— 16	—	—	—
Belkörü kölcsön	17,675 44	—	—	—
Pénzintézeti betét	95,616 97	—	—	—
Pénzintézeti betéttőkésítés	—	124,364 70	—	—
Belkörü kölcsöntőkésítés	—	1,793 59	—	—
Egyházi kölcsöntőkésítés	—	6,000 —	—	—
	1,121,374 38	1,082,098 07		
	1,082,098 07			
Készpénzmaradvány	39,276 31			

hitvesei főzték. Hisszük, a nap emlékezete minden áldásával együtt ott él a gyülekezet emlékezetében.

A gyulaházi református gyülekezet e hó 11-én avatta fel új, 250 kg. súlyú harangját. A harangot a hívek önkéntes adakozásából vették s az erre és az új vasállványra befizetett összeggel együtt 1924 óta 51,000 pengőt áldoztak az Isten házára. Isten kegyelmében bízva, tavasszal építik a lelkészlakást. Legyen velük az Úr, aki őket e szent szolgálatra méltatta.

A dunamelléki református egyházkerület közgyűlése kötelezte a lelkészjellegű gimnáziumi tanárokat, hogy abban a gyülekezetben, ahol munkálkodnak, lelkészükkel egyetértésben időnként egyházi szolgálatokat is végezzenek.

A Kálvin-Szövetség december elején Budapesten sorozatos előadásokat rendez, amelyek érdekes és aktuális problémával fognak foglalkozni.

A tihanyi református gyülekezet Vámos Gábor segédlelkészt választotta meg lelkészéül, egyhangú meghívással.

A Soproni Theologus-Otthon építése szépen halad előre.

A barsi egyházmegye orosz gyülekezete november 18-án iktatta be új pásztorát, Szücs Lajost.

Az új szegedi misszió egyházközség presbiteriuma egyhangulag Teleki Sándor szegedi segédlelkészt hívta meg lelképásztorául.

A Protestáns Országos Árvagyület 1927. évi működéséről kiadta a választmány 69. évi jelentését. Az Árvagyület 130 árvát gondoz.

Az enyingi gyülekezet dr. Vass Vince pápai theologiai tanárt akarja megválasztani pásztorául.

Az erdélyi református egyházkerület november hó 24-én tartja közgyűlését.

A monori gyülekezet „Vasárnap” című havi lapot indított.

Értelemzavaró sajtóhiba csúszott be lapunk múlt számának a kisúj-zállási egyházlátogatásról szóló tudósításába. A 12. sorban „hamarosan” helyett „hasznosan” olvasandó. Hogy egyébként a belmissziói eszmecsere nem hamarosan történt, azt a reá szánt két órai idő is sejteni engedti.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:

Dr. KUN BÉLA.

kerület 1927—28. évi

Jövedelem-költségeredmény kimutatása.

	Jövedelem	Költség	Többlet	Hiány
I. csoport. Közigazgatási pénztár	115,093 38	106,248 79	8,844 59	—
II. „ Tűzkárnentesítési pénztár	12,5 1 98	11,898 96	633 02	—
III. „ Tankönyvek pénztára	18,323 89	16,785 70	1,538 19	—
IV. „ Közepiskolai felügyeleti pénztár	21,460 69	21,835 88	—	375 19
V. „ Püspöki javadalom-alap	40,913 36	36,450 57	4,462 79	—
VI. „ Báró Baldácsy alap	22,019 59	21,500 —	519 59	—
VII. „ Egyházkerületi gyámintézetű pénztár	6,415 54	4,288 50	2,127 04	—
VIII. „ Református segélygyűjtő pénztára	5,821 18	2,680 —	3,141 18	—
IX. „ Fgyházi és iskolai segély-alap	26,183 50	18,110 71	8,072 79	—
X. „ Egyetemi tanszéki alap	1,740 95	1,201 48	539 47	—
XI. „ Egyet. theol. tansz. alap	1,127 13	—	1,127 13	—
XII. „ Népiskolai tökesegély pénztár	2,816 43	6 58	2,809 85	—
XIII. „ Egyesített állami segély pénztár	71,518 28	71,583 30	—	65 02
XIV. „ Közalapi segélyezés pénztára	1,298 43	1,298 43	—	—
XV. „ Tökesegélyek visszahelvező pénztára	2 47	—	2 47	—
XVI. „ Diakonissza-int. és hadiárva-ház egyetített pénztára	19,343 67	16,039 47	3,304 20	—
XVII. „ Népiskolai tökesegély kölcsön	— 19	—	— 19	—
XVIII. „ Letetek pénztára	—	—	—	—
XIX. „ Tanító- és tanítónőképzőintézetű felügyeleti pénztár	1,534 47	1,514 80	19 67	—
XX. „ Nyomdávalalatt törlesztő pénztára	49,917 —	39,855 01	10,061 99	—
XXI. „ Énekeskönyvi pénztár	13,781 32	7,217 47	6,563 85	—
XXII. „ Kiegészítőre váró és különkezelésű alapok pénztára	5,270 53	4,665 44	605 09	—
	437,113 98	383,181 15	54,372 04	440 21
A készpénz megosztása :				
Közöskezelésben	17,391 73			
Különkezelésben XV. csoport	2 90			
Különkezelésben XVIII. csoport	21,881 68			
	39,276 31			

1887—1928. gh.

Kivonat hitelül.

Debrecen, 1928. november hó 10-én.

Varga Pál,
egyházkerületi számvevő.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől

3636—1928.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes úr!

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak 84,000—1928. II. sz. alatt kelt, hozzám intézet rendeletéből szó szerinti szövegében közlöm a következőket:

„A magyar királyi minisztérium 1928. évi 4200—M. E. számú rendeletében foglaltak figyelembevételével a következőképen rendelkezem:

Az 1925. évi 8000—V. K. M. számú körrendeletemet ezennel teljes egészében hatályon kívül helyezem. Ennek következtében *nem kötelesek többé a lelkészek, theol. tanárok és segédlelkészek sem június, sem december hónapjában életben létük és családi állapotuk féltévi igazolásaképen az idézett körrendeletben megjelölt helyhatósági, illetve közhatalósági orvosi bizonyítványt a vezetésem alatt álló minisztérium II. ügyosztályához beküldeni.*

Ellenben kötelesek az illetékes *esperesek* a családi pótlékos lelkészek *szolgálati viszonyaiban*, maguk a családi pótlékban részesülő *lelkészek, theol. tanárok és segédlelkészek* pedig a saját családi állapotukban beálló alább részletezett mindenemű olyan változást, mely a családi pótlékigény teljes, vagy részleges megszűnését vonja maga után: *anyagi és büntetőjogi* felelősség terhe alatt hozzám a püspöki hivatal útján haladéktalanul bejelenteni.

Nevezetesen:

I. A szolgálati viszonyokban beálló változások miatt mind a gyermek, mind a feleség, avagy egyéb családtag utáni családi pótlékigény teljesen megszűnik abban az esetben, ha a lelkész, theol. tanár, segédlelkész,

1. egyházi forrásból eredő javadalmazásának élvezete nélkül szabadságoltatik,

2. nyugalomba helyeztetik vagy végkielégítetik,

3. a tényleges szolgálat köteleke alól felmentetik anélkül, hogy egyházi forrásból eredő javadalmazásának élvezetében megmaradna,

4. egyházi forrásból eredő rendes, állandó javadalmazása bármely okból teljesen beszünttetetik,

5. a szolgálat kötelekéből jogerős fegyelmi ítélet alapján elbocsáttatik,

6. jogerős bírói ítélettel hivatalvesztésre, vagy viselt hivatalának elvesztésére ítéltetik, illetőleg olyan büntetendő cselekmény miatt ítéltetik el jogerősen szabadságvesztés büntetésre, amellyel a közhivatalnak, vagy szolgálatnak elvesztése, mint törvény szerint következő hatály van egybekötve,

7. meghalt.

II. A családi állapotban beálló változás miatt:

A) a gyermek utáni családi pótlékigény megszűnik akkor:

a) ha a gyermek 24-ik évét betölti,

b) ha a gyermek akár köz, akár magánalkalmaztatás, vagy önálló foglalkozás folytatása, ösz-

töndij, alapítvány, alapítványi hely elnyerése stb. folytán olyan önálló keresethez, vagy jövedelemhez jut, vagy olyan természetbeni ellátás élvezetében lép: (nevelő, vagy tanintézetben nem fizetéses helyre való elhelyezés, a hadseregbe belépés stb.), melynek értéke a havi harminckettő (32) pengőt eléri, vagy meghaladja,

c) ha a fiú-gyermek megnősül, vagy a leány-gyermek férjhez megy,

d) ha a gyermek meghal.

B) a feleség utáni családi pótlékigény megszűnik akkor, ha a lelkész, theol. tanár, segédlelkész felesége megszűnik férjével közös háztartásban élni. Közös háztartásban éles alatt a fennálló szabályok értelmében az egy fedél alatt való közvetlen együttélést kell érteni.

C) Végül beszüntetendő az *egyéb családtag*, vagyis a munka és keresetképtelen nagykorú gyermek, szülő, teljes árvaságra jutott unoka, vagy örökbefogadott (nevelt) gyermek után a családi pótlék akkor,

e) ha az egyéb családtag ellátására, saját jövedelemre, vagy vagyonra tesz szert,

f) ha az egyéb családtag megszűnik az alkalmazottal közös háztartásban élni,

g) ha az egyéb családtag időleges keresetképtelensége megszűnt, illetve keresetképesége helyreállt,

h) ha az egyéb családtag meghal,

i) ha általában megszűnik az ok, amely miatt az egyéb családtag után a családi pótlék engedélyeztetett.

A fent megjelölt változások bejelentésének biztosítása érdekében ugyancsak a Miniszter úr rendeletére felkérem Esperes urat, méltóztassék ezentúl *évenként egyszer* és pedig minden év december havának első hetében — külön e célra sokszorosított nyomtatványokon — az érdekelteket minden további, erre vonatkozó újabb felhívásom bevétele nélkül egyenként külön-külön névszerint figyelmeztetni, hogy amennyiben szolgálati viszonyaikban, vagy családi állapotukban valamely, fent megjelölt változás állana be, úgy azt hozzám Nagytiszteletű útján és igazolásával *anyagi és büntetőjogi felelősség terhe alatt haladéktalanul jelentsék be.*

A szolgálati viszonyokban beálló változások bejelentése természetesen az illetékes esperesek, a családi állapotokban beálló változások bejelentése pedig maguk a családi pótlékban részesülő lelkészek, theol. tanárok és segédlelkészek által eszközözendő.

Méltóztassék egyúttal a lelkészeket nyomatékosan arra is figyelmeztetni, hogy ezentúl a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrhoz intézendő mindennemű beadványukat, vagy kérvényüket, amely a kongura, családi pótlék, vagy korpótlék szempontjából mindenkor bélyegmentes, kizárólag szabályszerű szolgálati út betartásával terjeszték fel.

Ugyancsak az évenként minden egyes lelkésznek megküldendő fent megjelölt nyomtatványokon méltóztassék azt a felhívást is közzétenni, hogy

amennyiben egyházi forrásból eredő jövedelmük az utolsó jövedelmi bejelentés, vagy megállapítás óta felemeltetett, vagy felemeltetik, úgy ezt a körülményt köeles az illető lelkész — akár kongruás, akár nem kongruás álláson is működik az illető, az 1898. évi XIV. t.-c. 14. §-a, illetőleg az 1924. évi 115,361—V. K. M. számú intézkedés értelmében — hivatalom útján a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrhoz szintén haladéktalanul mindenkor bejelenteni.

Debrecen, 1928. november 14.

Atyafiságos szeretettel

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat.

A kölesei református egyház pályázatot hirdet a kinevezés folytán megüresedett orgonista-kántortanítói állásra. Fizetés: Lakás, kert; egyháztól 46 egység, többi államszegély stóla. Kötelesség: Törvényszerinti és belmissziói munkában segédkezés, énekkarvezetés. Pályázati határidő december 9-ig. Választás december 16-án. Kellően felszerelt, válaszbélyeggel ellátott kérvények a lelkési hivatal címére küldendők. Kölese, (Szatmár m.).

Pályázat.

A nyírbogdányi református egyház II-ik tanítói állására pályázatot hirdet.

Fizetése: XI-ik fizetési osztály 3-ik fokozata, melyből 10% államszegély. Lakás egy szoba, konyha, előszoba, kézi és fűkamara. Csak nőtlen férfitanítók pályázhatnak. Pályázati határidő e lapban való megjelenéstől számított 10 nap. Hivatalát a választás megerősítése után elfoglalni tartozik.

Kötelessége: az I. és II. osztály vezetése, a lelkész és kántortanító akadályoztatása esetén azok helyettesítése.

Nyírbogdány, 1928 november 20.

Tóth Gábor,
iskolaszéki elnök.

Pályázat segédlelkészi állásra.

A gyulai egyház segédlelkészi állásra pályázatot hirdet. Fizetés: havi 136 P, egy szobából álló lakás. Kötelességek: lelképásztori, belmissziói és irodai szolgálat. Állás elfoglalása azonnal (december 1-én.) — Válaszbélyeggel ellátott levelek a lelkészi hivatalhoz küldendők.

Egyháztanács.

Pályázat.

A vértesi református egyház pályázatot hirdet az újonnan szervezett III. számú férfitanítói állásra.

Javadalom: Törvényes fizetés. Egyháztól a mindenkori kezdőfizetés 20%-a, a többi államszegély. Törvényes lakbér, vagy természetbeli lakás. Lakbér esetén 27 P 20 fillér kertvátság.

Kötelessége: A presbiterium által reábizot osztály, vagy osztályok vezetése. Községi díjazás mellett ismétlősök tanítása és leventeoktatás. Kanonikus órákon és akadályoztatás esetén lelkész helyettesítése. Kántor, orgonista helyettesítése. Ifjúsági énekkar és dalárda vezetése. Ifjúsági egyesületi és vasárnapi iskolai munka. Egyházi jegyzőség, számadásban, mindennemű belmissziói munkában segédkezés.

Pályázhatnak zenei képesítéssel bíró, orgonázni tudó, okleveles férfitanítók. Csak teljes felszerelésű kérvények jönnek elbírálás alá, melyhez pályázók mellékeljék illetékes lelkészük zárt bizonyítványát eddigi belmissziói tevékenységükről, egyházi és politikai magatartásukról. Egyenlő minősítés esetén menekültek, nyugdíjasok előnyben. Vasút, posta helyben. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Pályázati kérvények a református iskolaszéki elnökhöz adandók be. Pályázati határidő e hirdetés megjelenésétől számított két hét.

Református Iskolaszék.

SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég
Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Homenstead, Pa 1922 okt. 2

SZÁNTÓ JÓZSEF szabó-cég
Hódmezővásárhely.

Tisztelt Szántó Úr!

Karácsony alkalmára nagyon szeretném, ha a most közzölt rendelésemet hozzám eljuttatni sziveskedne. Ugyanis egyházunk nőgyelete részemre tógát, süveget és palástot kíván ajándékozni, erre én az önök jó hírnevének örvendő cégét ajánlottam. Kérem önöket, azonnal értesítsenek, hogy külföldi rendelést elfogadják-e és legalább december 10-re a rendelést megkapom-e? Palástot magyar sűjtással szeretném. Magasságom 167 cm. Ruhát 48 cm., és kalapot 56 cm. viselek. Becses válaszukat várva, vagyok hazafias tisztelettel HORVÁTH SÁMUEL homesteadi református lelkész Amerika.

Kedves Szántó Úr!

Az általa küldött palást és süvegnek csinosága, szépsége, művészi kivitele nagyon meglepett bennünket s igazán nagyon megvagyok elégedve. A pénz postán beküldetett.

Kaba, 1926 dec. 13.

Tisztelettel, az ajándékozó Nőgyeület által.

Kőrösi Gyula, ref. lelkész.

Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a Nőgyeületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel: SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

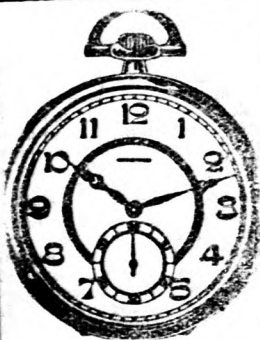
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15—48.

**Magyarország
aranykoszorús mestere.****Szlezák László**harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és
haranglabgyar

Budapest, VI., Frangepán-u. 77. sz.

TELEFON: LIPÓT 913-53.

Az 1900. évi párisi világiállításon díszoklevéllel,
1921. és 1923. évi vasipari kiállításon arany-
éremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tár-
laton kormány díszoklevéllel, 1927. és 1928. évi
budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombat-
helyi kiállításon nagy aranyéremmel kitüntetve.Számos egyházi elismerőlevél!
Költségvetéssel díjmentesen szolgál
Előnyös fizetési feltételek!**Debreczeni István**

órásmester

Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása

Mindennemű órák
raktára.Az 1926. évi debreceni
iparkiadállításon díszoklevéllel, a budapesti
és székesfehérvári orsz. kiállításon arany-
éremmel kitüntetve.**Schuller Sámuel**szobafestő, mázoló és tapétázó mester
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jómunkáért ezüst éremmel kitüntetve.

**„MÉLIUSZ“ könyvkereskedés
mű- és tanszerosztálya**

ajánlja alant felsorolt tanszereit és iskolacikkeit.

- Angyalos magyar címer ovális alakú vaslemezen,
55 × 65 cm. nagyságban, előírás szerinti felírással 17.—
- Angyalos magyar cím r hajlítható papírlampra fel-
vonva és akasztókarikákkal ellátva, kis alak . 24)
- Ugyanaz nagy alak 3-20
- Bittenbinder—Grenczer: Métermé tékek szemléltető
tablája hozzávaló utasítással (Hossz-, terület-,
súly-, ürméretekek) felvonatlanul 3.—
- Vaszonra vonva és lécekkal ellátva 13.—
- Bopp—Gönczy: Természettani ábrák (8 színes kép)
75 × 58 cm es tablák (Tizedes mérleg, darugép és
csigasorok, emelőgépek, csavarsajtó, masodperc-
inga, koloncos óra) 6.—
- Bopp—Gönczy: Földrajzi fa iképek (2 kép 63—95 cm.
méretben) színes nyomással, I—II. együttesen 6.—
- Állattérképek az öt világrész összes létező álla-
taival I-től VI-ig, felvonatlanul 70.—
- Ugyanaz vá-zonra húzva és lécekkal ellátva . 120.—
- Gönczy—Urhegyi: Mozgatható írott betűk kis és nagy
nyomtatott betűk, kis-
" és nagy 2-40
- Gönczy—Urhegyi: Fali olvasóablak írott- és nyomta-
tott betűk olvasásának tanításához 70—100 cm.
méretben 8.—
- Gönczy—Urhegyi: Szépirási falitáblák. A m. kir. vallás-
és kö- oktatásügyi miniszterium megbízásából
szerkesztette: Kovács A. 3 tábla 63 × 95 cm.
méretben, tokban, szegélyezve, 1 cekkel. 1. nagy-
betűk, 2. kisbetűk és számok, 3. betűkapcsolási
példák I—III. 12.—
- Történelmi fal kép. 20 kép, (63 × 95 cm.) többszínű
nyomással, a sorozat ára 52.—
- Az Országos Fa u- és S. efania-Szövetség által kibocsáj-
tott szemléltető képsorozat áll 72 drb. képből 44.—
- Orosz számológép keményfa karikákkal, védőlappal,
1 és fél méter magas 36.—
- Nemzeti zászló 2 méter hosszú, 1 méter széles, rúd-
dal, címerrel ellátva, valódi merinói gyapjú . 26.—
- „Mi maradt nekünk“ szemléltető képsorozat áll 21 drb.
képből kemény deklire felkaszorva 36.—
- Horthy Miklós kormányzó úr fényképe 48 × 34 cm.
nagyságban, berámázva 18.—
- Földrajzi ala fogalmak, szemléltető kép vászonra vonva
és lécekkal ellátva 15.—
- Meinhold az öt emberfaj szemléltető képe kemény
dekli lemezre felvonva, szegélyezve és akasztó-
karikákkal ellátva 7.—
- Meinhold: Összes állatképei szemléltető oktatás cél-
jaira, kemény deklilemezre felvonva darabonként 7.—
- Schreiber-féle szemléltető képek, megrendelés szerint
dekli lemezre felvonva és akasztókarikákkal el-
látva, darabonként 8.—
- Gönczy—J. ger—Hoffmann: A mezeli gazdaságra hasz-
nos, valamint kartékony állatok I—VI. kemény
dekli lemezre felvonva és akasztókarikákkal el-
látva, darabonként 7.—
- Iskolai tábla egyik oldala kockás, a másik vonalas
(120 × 150 cm. nagyságban) 50.—
- Hozzávaló állvány 24.—
- Iskolai felszerelési osztályunk rendel bárhol hirdetett könyvet-
zeneművet és iskolai oktatás céljára alkalmas tanszerfelszere-
lést stb.

Kívánatra készséggel ad díjmentes árajánlatot a
Debrecen sz. kir. város és a
Tiszántúli Református Egyházkerület
„MÉLIUSZ“
könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala,
papír- és írószerkereskedésében
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 26.
Telefonszám: 270.